**УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО**
**UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY**

Приета с решение на ФС на факултет
Икономика на инфраструктурата протокол № 16/ 28.04.2025 г.

Adopted by the Faculty Council Decision of Faculty of Economics of Infrastructure protocol №16/28.04.2025

**Утвърдил:**
**Approved by:**

**Декан – доц. д-р Силвия Терезова**
**Dean of Faculty – Assoc. Prof. Dr. Silvia Terezova**

# УЧЕБНА ПРОГРАМА
# COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Учебна дисциплина<br>*Course* | **Международен транспорт и транспортна политика**<br>***International Transport and Transport Policy*** |
| Образователна и научна степен<br>*Educational and Scientific Degree* | **ОНС „Доктор“**<br>***PhD*** |
| Статут на дисциплината<br>*Course Category* | **Избираема (блок Б)**<br>***Optional (block B)*** |
| Област на висше образование<br>*Area of Study* | **3. Социални, стопански и правни науки**<br>***3. Social, Economic and Law Sciences*** |
| Професионално направление<br>*Field of Study* | **3.8. Икономика**<br>**3.8. Economics** |
| Докторска програма<br>*PhD Programme* | **Икономика и управление (Транспорт)**<br>**Economics and Management (Transport)** |
| Факултет<br>*Faculty* | **Икономика на инфраструктурата**<br>**Economics of Infrastructure** |
| Катедра<br>*Department* | **Икономика на транспорта и енергетиката**<br>**Economics of Transport and Energy** |
| Аудиторна заетост<br>*Academic Hours* | **0 ч.** |
| Извънаудиторна заетост<br>*Extracurricular Academic Hours* | **250 ч.** |
| Кредити<br>*Credits* | **10 ECTS** |
| Титуляр<br>*Lecturer* | **Проф. д-р Христина Николова**<br>***Prof. Dr. Christina Nikolova***<br>**Доц. д-р Илия Гътовски**<br>***Assoc. Prof. Dr. Iliya Gatovski*** |

## 1. АНОТАЦИЯ

Целта на дисциплината е да позволи на докторантите от специалността да задълбочат своите теоретични и практически познания и умения относно организацията на международните превози и политиката за развитие на транспорта на национално, европейско и международно ниво. Курсът има интердисциплинарен характер, тъй като в него са включени необходимите знания от технически, технологичен, правен и финансов аспект, необходими за уреждане на взаимоотношенията, които възникват между превозвачите и техните клиенти при международните превози, както и за разработване на целесъобразни мерки на транспортната политика в различните видове транспорт в контекста на иновационната стратегия за интелигентна специализация.

Тематиката, включена в съдържанието на дисциплината акцентира върху международните регламенти (конвенции, съглашения и споразумения), определящи условията и изискванията при осъществяването на международните превози по различните видове транспорт, както и върху целите и принципите на провежданата транспортна и иновационна политика. Докторантите обстойно се запознават с правилата за сключване на международните транспортни договори, чрез които се регламентират правата и задълженията на превозвачите и техните клиенти, със спецификите на международната и националната транспортна политика, с нейните цели и основни принципни положения. Изучаването на дисциплината осигурява на обучаемите необходимите знания и умения за изследването и анализа на конюнктурата на международния транспортен пазар и условията за провеждане на целенасочена политика за развитие на иновациите и интелигентната специализация в транспорта.

**COURSE DESCRIPTION**

The discipline aims to allow PhD students in Economics and Management of Transport to deepen their theoretical and practical knowledge and skills regarding international transport and transport policy organization at the national, European, and global levels. The course is interdisciplinary since it includes the necessary technical, technological, legal, and financial knowledge to settle the relationship between carriers and their customers in international transport and to develop appropriate transport policy measures in different modes of transport within the context of the Smart Specialisation Innovation Strategy.

The themes included in the content of the discipline focus on the international regulations (conventions and agreements) defining the conditions and requirements for the implementation of international transport services on different modes of transport, as well as on the objectives and principles of the transport policy. The obligations of carriers and their customers, with international and national transport policy specificities, and their goals and fundamental principles.

## 2. СЪДЪРЖАНИЕ / CONTENT

| № | ТЕМА / TOPIC |
|---|---|
| 1. | **МЕЖДУНАРОДНИЯТ ТРАНСПОРТ В КОНТЕКСТА НА СВЕТОВНАТА ИКОНОМИЧЕСКА СИСТЕМА**<br>**INTERNATIONAL TRANSPORT IN THE WORLD ECONOMIC SYSTEM CONTEXT**<br>*Място и роля на международния транспорт в световните икономически отношения и интелигентната специализация.*<br>*Place and role of international transport in global economic relations and Smart* |

| | |
|---|---|
| | *Specialisation* |
| 2. | **СЪВРЕМЕННИ ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА ТРАНСПОРТНИТЕ СИСТЕМИ. МЕЦДУНАРОДНА И ЕВРОПЕЙСКА ТРАНСПОРТНА ПОЛИТИКА.**<br>**CURRENT TRENDS IN TRANSPORT SYSTEMS' DEVELOPMENT. INTERNATIONAL AND EUROPEAN TRANSPORT POLICY.**<br>*Въздействия на процесите на глобализация и интеграция върху развитието на международния транспорт и транспортните системи.*<br>*Impacts of globalisation and integration processes on the development of international transport and transport systems.* |
| 3. | **МЕЖДУНАРОДЕН АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ. ПОЛИТИКА ЗА РАЗВИТИЕ НА АВТОМОБИЛНИЯ ТРАНСПОРТ.**<br>**INTERNATIONAL ROAD TRANSPORT. ROAD TRANSPORT DEVELOPMENT POLICY.**<br>Конкурентоспособност и международни правни регламенти за осъществяване на товарните и пътнически превози по автомобилен транспорт.<br>Competitiveness and international legal regulations for the implementation of road freight and passenger transport. |
| 4. | **МЕЖДУНАРОДНИ ПРЕВОЗИ ПО ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ТРАНСПОРТ. ПОЛИТИКА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ**<br>**INTERNATIONAL RAILWAY TRANSPORT. RAILWAY DEVELOPMENT POLICY.**<br>*Конкурентоспособност, международни правни регламенти при организацията на железопътните превози.*<br>*Competitiveness, international legal regulations in the organisation of rail transport.* |
| 5. | **МЕЖДУНАРОДЕН МОРСКИ ТРАНСПОРТ. ПОЛИТИКА ЗА РАЗВИТИЕ НА МОРСКИЯ ТРАНСПОРТ**<br>**INTERNATIONAL MARITIME TRANSPORT. MARITIME TRANSPORT DEVELOPMENT POLICY.**<br>*Конкурентоспособност на международния морски транспорт и организационни форми на морските превози на стоки.*<br>*Competitiveness of international maritime transport and organisational forms of freight maritime transport.* |
| 6. | **МЕЖДУНАРОДЕН РЕЧЕН ТРАНСПОРТ. ПОЛИТИКА ЗА РАЗВИТИЕ НА МОРСКИЯ ТРАНСПОРТ.**<br>**INTERNATIONAL INLAND WATERWAYS TRANSPORT. POLICY FOR DEVELOPMENT OF MARITIME TRANSPORT.**<br>*Правни регламенти за осъществяване на превози по речен транспорт и политика за развитие на транспортните услуги в речния транспорт.*<br>*Legal regulations for the inland waterways transport and policy for the development of transport services in river transport.* |
| 7. | **МЕЖДУНАРОДЕН ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ. ПОЛИТИКА ЗА РАЗВИТИЕ НА ВЪЗДУШНИЯ ТРАНСПОРТ.**<br>**INTERNATIONAL AIR TRANSPORT. POLICY FOR DEVELOPMENT OF AIR TRANSPORT.**<br>*Конкурентоспособност, организация на въздушния транспортен пазар и организационни форми за осъществяване на превозите. Международни регламенти и политика за развитие на въздушния транспорт.*<br>*Competitiveness, organization of the air transport market and organizational forms for carrying out transport services. International regulations and policy for the* |

| | |
|---|---|
| | *development of air transport.* |
| 8. | **МУЛТИМОДАЛНИ И КОМБИНИРАНИ ПРЕВОЗИ. ПОЛИТИКА ЗА РАЗВИТИЕ НА МУЛТИМОДАЛНИТЕ И КОМБИНИРАНИ ПРЕВОЗИ.**<br>**MULTIMODAL AND COMBINED TRANSPORT. POLICY FOR DEVELOPMENT OF MULTIMODAL AND COMBINED TRANSPORT.**<br>*Същност и основи на развитието на мултимодалния и комбинирания транспорт.*<br>*Basics priciples of the development of multimodal and combined transport.* |
| 9. | **СРЕДСТВА, МЕРКИ И ДЕЙСТВИЯ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ЕДИННАТА ЕВРОПЕЙСКА ТРАНСПОРТНА ПОЛИТИКА.**<br>**POLICY MEASURES AND INSTRUMENTS. MAJOR ISSUES IN THE EUROPEAN TRANSPORT POLICY.**<br>*Основни хоризонтални въпроси на Европейската транспортна политика.*<br>*Main horizontal issues of European transport policy.* |
| 10. | **ПОЛИТИКА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТРАНСПОРТА**<br>**POLICY FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TRANSPORT**<br>*Основни цели и аспекти на устойчивото развитие на транспорта.*<br>*Main objectives and aspects of the sustainable development of transport.* |
| 11. | **ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ НА ПОЛИТИКАТА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТРАНСПОРТА В ЕВРОПА. ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕЛЕН ПАКТ.**<br>**MAIN PRIORITIES OF THE EU POLICY FOR SUSTAINABLE TRANSPORT DEVELOPMENT. EUROPEAN GREEN DEAL.**<br>*Икономически, социални и екологични аспекти на устойчивото и екологично развитие на транспорта.*<br>*Economic, social and environmental aspects of sustainable and development of transport.* |
| 12. | **РАЗВИТИЕ НА ТРАНСПОРТНИЯ ПАЗАР В ЕС – ОСНОВНИ ТЕНДЕНЦИИ.**<br>**EU TRANSPORT MARKET DEVELOPMENT**<br>*Оценка на постигането на целите за развитие на транспорта в ЕС.*<br>*Assessment of the achievement of transport development objectives in the EU.* |
| 13. | **МЕТОДИ И ПОДХОДИ ЗА ОЦЕНКА НА РАВНИЩЕТО НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТРАНСПОРТА**<br>**MEASURING TRANSPORT SUSTAINABILITY - ASSESSMENT METHOD AND APPROACHES**<br>*Рамкови индикатори и използване на мултикритериен анализ на устойчивостта на транспорта.*<br>*Framework indicators and use of multi-criteria analysis of transport sustainability.* |
| 14. | **ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА УСТОЙЧИВОСТ НА ТРАНСПОРТНИТЕ СИСТЕМИ**<br>**EVALUATION OF SUSTAINABILITY LEVEL OF TRANSPORT SYSTEMS**<br>*Резултати от оценката на степента на устойчивост в развитието на транспорта. Сравнение с поставените цели за устойчиво развитие.*<br>*Results of the assessment of the degree of sustainability in the development of transport. Comparison with the sustainable development goals set.* |
| 15. | **РАЗВИТИЕ НА УСТОЙЧИВИ МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСПОРНИ СИТЕМИ**<br>**SUSTAINABLE INTERNATIONAL TRANSPORT SYSTEMS**<br>*Мобилност и устойчиво развитие. Необходимост от устойчиви транспортни системи.*<br>*Mobility and sustainable development. Need for sustainable international transport systems* |

## 3. САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА / INDIVIDUAL COURCE PREPARATION

За постигането на целите на учебния курс докторантът трябва да извърши планирания обем самостоятелна работа, включваща:

- Подготовка на научно есе по теми от лекционния курс, като се анализират проблемите на международните превози в отделните видове транспорт и се предложат насоки или конкретни решения на тези проблеми.
- Подготовка на доклад за участие в научна конференция.

Целта е обучаемите да придобият опит и умения при изследването на конкретни проблеми и да изразяват научно-аргументирани становища.

In order to achieve the objectives of the course, the PhD student must carry out the planned volume of independent work, including:

- Preparation of a scientific essay on the topics of the lecture course, analyzing the problems of international transport in different modes of transport and offering guidance or concrete solutions to these problems.
- Preparation of a report for participation in a scientific conference.

The aim is for learners to gain experience and skills in examining specific problems and to express scientifically based opinions.

## 4. ОЦЕНЯВАНЕ / ASSESSMENT

Оценяването се извършва на базата на комплексна (КО) и е съставена от оценката на изпита – писмена разработка (И) и оценката на научното есе (НЕ)). Всяка една от съставляващите оценки има различна значимост (тегло) в крайната оценка и се изчислява по формулата:

КО = 0,5 И + 0,5 НЕ

Минималната оценка за успешно приключване на обучението е „Добър (4)“. Съотнесена с Европейската система за трансфер на кредити, съпоставимостта на оценките е следната:

| Отличен /6/ | Много добър /5/ | Добър /4/ | Среден /3/ | | Слаб /2/ | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **A** | **B** | **C** | **D** | **E** | **FX** | **F** |
| Присъждат се 10 кредита | | | Не се присъждат кредити | | | |

*The evaluation is carried out on the basis of a complex assessment (C) and is composed of the assessment of the examination – written paper (E) and the evaluation of the scientific essay (SE). Each of the constituent estimates shall have a different significance (weight) in the final assessment and shall be calculated using the formula:*

*C = 0,5 E + 0,5 SE*

*The final grade is based on a six-point scale, in which the lowest grade for successful completion of the course is Good (4). Converted to the ECTS grading scale, the grades are as follows*:

| Excellent /6/ | Very Good /5/ | Good /4/ | Average /3/ | | Poor /2/ | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **A** | **B** | **C** | **D** | **E** | **FX** | **F** |
| The corresponding number of ECTS credit points is being allocated (10 credits are awarded) | | | No ECTS credit points are being allocated | | | |

За докторантите в редовна и в проектна форма изпитът се провежда присъствено, освен когато в заповед на ректора не е предвидено друго. За докторантите в задочна форма и за докторантите на самостоятелна подготовка изпитът може да се провежда и онлайн (в електронна среда).

*The exam shall be held in offline mode for the full-time and project PhD students, unless stated otherwise in a Rector's order. For the part-time PhD students and for those taking independent study courses the exam can be held in online mode.*

## 5. ДОКТОРАНТСКА ЗАЕТОСТ / DOCTORAL ACTIVITIES

| **Вид на занятията/заетостта**<br>**Type of classes/employment** | **Аудиторна заетост**<br>**Lectures** | **Извънаудиторна заетост**<br>**Extracurricular Activity** | **Общо**<br>**Total** |
|---|---|---|---|
| 1. Консултации – индивидуални, тюториали<br>*Individual consultations, tutorials* | 0 | 30 | 30 |
| 2. Проучване на литературни източници<br>Study of specialized literature | 0 | 40 | 40 |
| 3. Разработване на индивидуално задание<br>Preparation of individual assignment | 0 | 90 | 90 |
| 4. Самостоятелна подготовка<br>Individual study/preparation for exam | 0 | 90 | 90 |
| 5. Други:<br>Other forms: | 0 | | |
| 6. …….. | | | |
| **Общо/ Total** | 0 | 250 | **250** |

## 6. ЛИТЕРАТУРА / LITERATURE

### А. ОСНОВНА / BASIC


1. Николова, Хр. *Международен транспорт и спедиция*, УНСС, УИ „Стопанство", 2011 г.
2. Nikolova, C., Sustainable Transport System: European Policy and Appraisal. In: Tonsen, D. and Green, E. (eds.) Transport Policy. New York, NOVA Publishers, 2011.
3. Николова, Хр. *Устойчиво развитие на транспорта в България: анализ и оценка на ключови показатели.* Издателски комплекс на УНСС. София, 2013 г.
4. Николова, Хр. *Транспорт и спедиция.* Електронен учебник. http://blogs.unwe.bg/hnikolova/files/2018/08/%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82-%D0%B8-%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%86%D0%B8%D1%8F.pdf
5. Nikolova, C. *Freight exchange platforms in Bulgaria and applicable business models.* Publishing House of UNWE, Sofia, 2021.


### Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА / ADDITIONAL


1. Burke, Russell John. *International Logistics and Freight Forwarding Manual: A Street-Smart Guide to International Trade and Transportation*. Russell, London, 2011.

2. Nikolova, C. *Environmental Dimension of Sustainable Transport Development.* International Conference of Sustainable Development, June 10-11, 2011. Conference book, pp. 38-47.
3. Nikolova, C. *Macroeconomic Impacts and Economic Sustainability of Transport in the EU.* Intelligent Transport Systems World Congress, Vienna, Austria, 22-26 October 2012. Conference book.
4. Николова, Хр. и колектив. *Оценка на енергийната ефективност на транспорта в България в контекста на политиката за устойчиво развитие.* Издателски комплекс на УНСС. С., 2016 г.
5. Anthony Beresford, Stephen Pettit. *International Freight Transport.* Kogan Page, London, 2017.
6. Николова, Хр. *Концепцията за мобилността като услуга в контекста на политиката за устойчиво развитие на транспорта*. Сп. Научни трудове на УНСС, бр. 5/2018 г., стр. 169-189.
7. Николова, Хр. *Предизвикателства пред транспортния сектор през периода 2021 – 2027 г.* Юбилейна научна конференция „Транспортна свързаност 2020“, София, 29.10.2020 г., Сборник с доклади, стр. 10-18.
8. Николова, Хр. *Перспективи за развитие и управление на железопътната инфраструктура в България.* Сп. „Механика, транспорт, комуникации“, том 19, брой 1/2021 г., стр. 0-1 – 0-13. ISSN 1312-3823 (print), ISSN 2367-6620 (online) https://mtc-aj.com/article.2067.htm

Учебната програма е приета на заседание на катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“ от 28.04.2025 г. (Протокол № 09) и от Факултетен съвет на факултет „Икономика на инфраструктурата“ на 28.04.2025 г. (Протокол № 16).

*The course syllabus is approved by the Department Council of the Department of Transport and Energy Economics on 28.04.2025 (Record № 09) and by the Chair Council of the Faculty of Economics of Infrastructure on 28.04.2025 (Record № 21).*

**Автор 1**

*Lecturer* — *Проф. д-р Христина Николова*
*Prof. Dr. Christina Nikolova*

**Автор 2**

*Lecturer* — *Доц. д-р Илия Гътовски*
*Assoc. Prof. Dr. Iliya Gatovski*

**Ръководител катедра**

*Head of Department* — *Проф. д-р Христина Николова*
*Prof. Dr. Christina Nikolova*